

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Tomáše Herce v právní věci žalobce: **H. M.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, **za účasti: 1) D. M., 2) R. M., 3) G. M.**, všichni zastoupeni Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 4. 2024, č. j. 51 A 1/2024-84, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2023, č. j. MV-166241-4/SO-2023. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatele a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 27. 7. 2023, č. j. OAM-3818-30/TP-2022, o zamítnutí žádosti stěžovatele o povolení k trvalému pobytu podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění účinném pro rozhodnou dobu (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) pro nesplnění podmínek podle § 67 téhož zákona.

[2] Proti rozhodnutí žalované se stěžovatel bránil žalobou podanou ke krajskému soudu. Krajský soud usnesením ze dne 30. 1. 2024, č. j. 51 A 1/2024-41, přiznal žalobě odkladný účinek, nicméně samotnou žalobu neshledal důvodnou, a proto ji výše nadepsaným rozsudkem zamítl. Proti rozhodnutí krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, jehož součástí je návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 ve spojení s § 73 s. ř. s.

[3] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti předně poznamenal, že v současné době nedisponuje stabilním bytovým oprávněním, které by ho opravňovalo po dobu řízení o kasační stížnosti setrvat na území České republiky. Stěžovatel je sice držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění, ovšem tento druh bytového oprávnění je pevně spojen s pokračováním řízení ve věci žádosti

o trvalý pobyt. Stěžovatel byl navíc již ze strany správního orgánu I. stupně vyrozuměn o zahájení řízení ve věci zrušení tohoto pobytového oprávnění. Příмым následkem nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti tak je nucené vycestování stěžovatele.

[4] Podle stěžovatele by nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti znamenalo nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Stěžovatel konstatuje, že vzhledem k důvodům odchodu rodiny ze země původu, délce jejich pobytu v České republice (více než 8 let), stupni jejich integrace a zdravotnímu stavu obou rodičů je návrat pro jejich rodinu nepředstavitelný. Otec stěžovatele je invalidní v I. stupni v důsledku chybně provedené lumbální punkce. Matce stěžovatele byla v loňském roce diagnostikována rakovina prsu, přičemž následná léčba v současné době stále probíhá. Matka stěžovatele je proto zcela odkázána na péči rodiny. Pokud by stěžovatel musel vycestovat do země původu, byly by zpřetrhány jeho sociální a rodinné vazby na území.

[5] Dále stěžovatel zdůraznil, že na území Arménie stále probíhá ozbrojený konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem, přičemž stěžovatel dosud nevykonal povinnou vojenskou službu. Vycestování do země původu by se tak pravděpodobně vystavil nebezpečí ve smyslu § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Dle stěžovatele nelze akceptovat argument, že by byl nucen opustit území České republiky teprve v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění. Vyhovění žádosti dle stěžovatele nijak nezasahuje do práv třetích osob; stěžovateli rovněž nejsou známy důvody, pro které by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti mohlo být v rozporu s veřejným, či dokonce důležitým veřejným zájmem.

[6] Žalovaná ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti konstatovala, že nebyla splněna podmínka podle § 73 odst. 2 s. ř. s., spočívající v tom, že by stěžovateli měla s právními následky napadeného rozhodnutí vzniknout nepoměrně větší újma, a proto by žádosti nemělo být vyhověno. Žalovaná poznamenala, že stěžovatel nedisponoval na území ČR žádným pobytovým oprávněním vyjma víza za účelem strpění dle § 33 písm. c) zákona o pobytu cizinců z důvodu podané žádosti o trvalý pobyt. Návrat do země původu je i v době probíhajícího konfliktu možný, neboť neprobíhá na celém území státu původu stěžovatele. Samotná přítomnost rodiny žijící na území České republiky není důvodem k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti; žalovaná tedy neshledala nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele. Nelze rovněž přihlížet ani k délce pobytu stěžovatele na území.

[7] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, který Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákoným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

pokračování

[9] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[10] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku tvrdil, že nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti by pro něj znamenal zásah do práva na soukromý a rodinný život, neboť by v blízké době musel opustit území České republiky. Tím by došlo k přetrhání rodinných vazeb a zásahu do soukromého života stěžovatele. Stěžovatel rovněž poukázal na skutečnost, že jeho dosavadní pobytové oprávnění je vázáno na řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu.

[11] Ze spisové dokumentace vyplývá, že stěžovatel na území České republiky pobývá na základě víza za účelem strpění dle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, které mu bylo uděleno v souvislosti s řízením o žádosti o povolení k trvalému pobytu. Přestože rozhodnutím žalované přímo nedošlo k odnětí tohoto pobytového oprávnění, jeho nepřímým důsledkem je, že stěžovatel přestal splňovat podmínky pro jeho trvání. Ačkoliv se s rozhodnutím o zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu nepojí povinnost opustit území České republiky a k setrvání mimo její území by stěžovatel mohl být bezprostředně donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nemůže být tato skutečnost důvodem pro zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jak již Nejvyšší správní soud mnohokrát uvedl (viz např. usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, či ze dne 11. 3. 2019, č. j. 5 Azs 36/2019-25), „[j]en stěží lze totiž předpokládat, že stěžovatel má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu“. Pokud by tedy stěžovatelově návrhu na přiznání odkladného účinku vyhovělo nebylo a právní účinky napadeného rozhodnutí by do konce řízení o kasační stížnosti nebyly odloženy, existuje reálné nebezpečí, že by stěžovatel byl nucen před meritorním rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky, přičemž tímto opuštěním by došlo k zásahu do jeho soukromého a rodinného života.

[12] Nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, představuje v případě stěžovatele především zásah do práva na soukromý a rodinný život. Stěžovatel v České republice žije se svojí rodinou (matka, otec a bratr). Jeho otec je invalidní v I. stupni a matka podstupuje léčbu v souvislosti s nádorem prsu, pročež je závislá na pomoci a péči nejbližší rodiny. K prokázání svých tvrzení stěžovatel ke kasační stížnosti přiložil vyjádření ošetřující lékařky matky a lékařské zprávy Fakultní nemocnice Hradec Králové. Nejvyšší správní soud proto přistoupil k poměřování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Zásah do práv stěžovatele by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, protože existuje reálné nebezpečí, že by musel opustit území České republiky, kde má svou rodinu, ještě předtím, než by Nejvyšší správní soud rozhodl o jeho kasační stížnosti. Vycestování z území České republiky by přitom znamenalo oddělení stěžovatele od jeho rodiny, a to za situace, kdy oba rodiče potřebují z důvodu nepříznivého zdravotního stavu pomoc a péči nejbližších členů rodiny (tj. stěžovatele). Nejvyšší správní soud rovněž přihlédl k délce pobytu stěžovatele na území České republiky, který se zde nachází již osm let, mluví plynule česky, ukončil zde středoškolské vzdělání na

Střední uměleckoprůmyslové škole v T., obor zlatnictví a následně zde pracoval na pozici zlatníka. Lze tedy uzavřít, že stěžovatel je na území České republiky integrován i po pracovní stránce.

[13] Naproti tomu nelze z řízení před krajským soudem ani z jiných okolností dovodit, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. Lze proto dospět k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku nepřiznání odkladného účinku byla nepoměrně větší než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání.

[14] K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014-25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS).“ V nyní posuzovaném případě nic nenavádí k tomu, že by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[15] Nejvyšší správní soud se nezabýval otázkou ohledně možnosti vycestování stěžovatele do země původu s ohledem na konflikt mezi Ázerbájdžánem a Arménií, neboť pro účely přiznání odkladného účinku kasační stížnosti považuje za dostačující skutečnost, že by stěžovatel v důsledku neodložení účinků rozhodnutí žalované musel vycestovat, čímž by došlo k přetrhání jeho rodinných vazeb na území České republiky a zásahu do rodinného a soukromého života.

[16] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Vzhledem k tomu, že krajský soud přiznal žalobě stěžovatele proti napadenému rozhodnutí žalované odkladný účinek usnesením ze dne 30. 1. 2024, č. j. 51 A 1/2024-41, postačí v daném případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje odkladný účinek žaloby proti napadenému rozhodnutí žalované.

[17] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je pouze dočasné povahy a nijak nepředjímá rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 11. července 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu

